

อิสลามกับความจริงที่ต่อองรู้

โดย

สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สสต.)

คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดชายแดนภาคใต้

ชมรมสถาบันศึกษาปอเนาะจังหวัดชายแดนภาคใต้

อิสลามกับความจริงที่ต้องรู้

ชื่อหนังสือ	อิสลามกับความจริงที่ต้องรู้
ผู้แต่ง/ผู้แปล	สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้
ISBN	978-974-7492-59-0
พิมพ์ครั้งที่ 1	กันยายน 2550 จำนวน 50,000 เล่ม
จำนวน	61 เล่ม
ออกแบบปกและรูปเล่ม	นายกวิณ ไชยเดช
จัดทำโดย	สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้
ที่อยู่	60 ถ.สุขยางค์ อ.เมือง จ.ยะลา 95000 ประเทศไทย

พิมพ์ที่
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ยะลาการพิมพ์ (1992)
นายวรินทร์ อุซุพรรค์ ผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา
12-16 ถ.จรัลเกษ อ.เมือง จ.ยะลา 95000
ประเทศไทย โทรศัพท์ 0-7321-4548, 0-7321-5164
โทรสาร 0-7324-4492

หนังสือเล่มนี้ มีถ้อยคำที่คัดมาจากอัลกุรอาน
พึงระวังและกรุณาจัดเก็บ ณ สถานที่อันเหมาะสม

คำนิยามของจุฬาราชมนตรี

การอยู่ร่วมกันอย่างสันติกับศาสนิกในศาสนาอื่น ๆ ในทัศนะของศาสนาอิสลามนั้นถือว่าเป็นความจริงของสังคมมนุษยชาติอิสลามเป็นศาสนาแห่งสันติภาพ ใฝ่หาความสงบสุข อยู่บนพื้นฐานของความยุติธรรม และผู้มีเกียรติยิ่งในทรรศนะของอิสลามคือ ผู้สำรวมตนจากความชั่ว

ในการเทศนาฮัจญ์ครั้งสุดท้ายของท่านเราะสูล(ศ็อลฯ) ท่านได้กล่าวส่วนหนึ่งมีความว่า มนุษยชาติทั้งหลาย จงรู้ไว้เถิดว่าพระผู้อภิบาลของพวกท่านมีพระองค์เดียว และบรรพบุรุษของพวกท่านก็มีคนเดียว จงรู้ไว้เถิดว่าไม่มีความประเสริฐใดแก่ชาวอาหรับมากกว่าคนที่ไม่ใช่ชาวอาหรับ และแก่คนที่ไม่ใช่ชาวอาหรับมากกว่าอาหรับและแก่คนผิวแดงมากกว่าคนผิวดำ และคนผิวดำมากกว่าคนผิวแดง นอกจากด้วยการสำรวมตนให้พ้นจากความชั่วเท่านั้น

การที่สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้(สสต.) ได้จัดทำหนังสืออิสลามกับความจริงที่ต้องรู้และชุมนุมปาฐกถาผู้นำองค์กรมุสลิมโลก โดยมีประเด็นที่น่าสนใจของสังคมในขณะนี้ หวังว่าจะเป็นประโยชน์แก่ทางราชการและประชาชนในทุกหมู่เหล่าจะได้รับทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของศาสนาอิสลามซึ่งจะสามารถนำไปใช้และถือปฏิบัติได้ ขอเอกองค์อัลลอฮ์(สُبْحٰนُهٗ) ทรงอำนวยการความดีงามแก่ทุกท่านทั้งในโลกนี้และโลกหน้าด้วย

(นายสวาสดี สุมาลัยคักดี)

จุฬาราชมนตรี

ประธานกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

คำนิยามของประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดชายแดนภาคใต้

พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540 มาตรา 26(1) ได้กำหนดให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับศาสนาอิสลามต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

เนื่องจากขณะนี้มีการกล่าวอ้างถึงปรากฏการณ์ทางสังคม บางกรณีที่ไม่สอดคล้องกับหลักการของศาสนาอิสลาม ดังนั้นสภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงร่วมมือกับผู้ทรงความรู้ทางศาสนาอิสลามทำการพิจารณาปรากฏการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวม 14 ประเด็น และได้นำเสนอความเห็นที่มีต่อประเด็นเหล่านั้นในหนังสือเล่มนี้ รวมทั้งได้นำคำตอบและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมของอดีตจุฬาราชมนตรี (นายประเสริฐ มะหะหมัด) มารวบรวมไว้ด้วย

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ทั้งต่อประชาชนชาวไทยทุกภาคส่วนและบุคลากรภาครัฐ ในการสร้างความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของเราให้เป็นที่ดินแดนที่สันติ น่าอยู่ น่าอาศัย บนความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดชายแดนภาคใต้

(นายอับดุลเราะแม เจาะแซ)	ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยะลา
(นายแวตีอราแม มะมิงจิ)	ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี
(นายหะยีอับดุลรอซัค อาลี)	ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส
(นายอิบรอเหม อาดำ)	ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล
(นายอาคิส พิทักษ์คุมพล)	ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสงขลา

คำนิยามของอิการบตีมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

เนื่องจากอิสลามเป็นวิถีชีวิตที่ครอบคลุมและมีความบริบูรณ์รอบด้านของมนุษย์ ดังนั้นจึงเป็นภารกิจสำคัญของมวลมนุษย์ โดยเฉพาะมุสลิมทุกคนที่ต้องศึกษาเรียนรู้หลักคำสอนของอิสลามอย่างเข้าใจและถูกต้อง ทั้งนี้เพราะอิสลามเป็นศาสนาแห่งคำวิวรรณ์จากอัลลอฮ์(สุบหฺ)ที่สามารถเข้าใจโดยสติปัญญา ทุกบทบัญญัติที่ปรากฏในคำสอนของอัลกุรอานและสุนนะฮฺ (แนวทางของศาสนทูตมุหัมมัด(ศ็อลฯ) ขอความสันติสุขจงมีแด่ท่าน) ล้วนแล้วแต่สอดคล้องกับสติปัญญาที่สมบูรณ์และไม่ขัดแย้งกับสัญชาตญาณอันบริสุทธิ์ของมนุษย์ ในขณะที่สติปัญญาและสัญชาตญาณอันดั้งเดิมของมนุษย์จำเป็นต้องได้รับการชี้แนะจากอัลลอฮ์(สุบหฺ) ผู้ทรงเอกาและปรีชายิ่ง

สังคมมนุษย์ในบางช่วงเวลา อาจเผชิญภาวะวิกฤตที่แทบไม่สามารถหาทางออกได้ แต่ในทัศนะอิสลามแล้ว มนุษย์จะไม่มีวันพบทางตันของชีวิต เพราะอิสลามได้เสนอทางออกสำหรับทุกปัญหาของสังคม และผู้ที่สมควรเป็นแสงเทียนที่ปลายอุโมงค์ในทุกครั้งที่เกิดวิกฤตสังคม ก็คือมุสลิมนั่นเอง ไม่ว่าวิกฤตนั้นจะเกิดขึ้นในสังคมมุสลิมด้วยตนเองหรือสังคมต่างศาสนิก

การที่สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้(สสต.) ได้รวบรวมบทปาฐกถาของผู้นำมุสลิมระดับโลกที่ได้รับความเชื่อถือในโลกมุสลิมและเวทีนานาชาติ นับเป็นกุศลเจตนาและเป็นความพยายามที่น่าสรรเสริญยิ่ง ของอัลลอฮ์สุบหานะฮฺวะตะอะลาทรงดอบแทนความดีงามแก่ทุกฝ่ายที่มีจิตใจอันบริสุทธิ์ในการจัดพิมพ์และเผยแพร่หนังสือที่มีประโยชน์เล่มนี้ด้วย

(ดร.อิสมาอีลลุตฟี จะปะกียา)

อิการบตีมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

คำนิยามของประธานชมรมสถาบันศึกษาปอเนาะจังหวัดชายแดนภาคใต้

ปอเนาะ เป็นสถาบันการศึกษาประเภทหนึ่งที่มีอยู่คู่กับสังคมไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้มาช้านาน เป็นสถาบันที่สอนคนให้เป็นคนดี มีความรู้คู่คุณธรรม เพื่อความสำเร็จในชีวิตทั้งในโลกนี้และโลกหน้า นับตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา สถาบันประเภทนี้ได้ผลิตบุคลากรเป็นจำนวนมากนับไม่ถ้วน และบุคคลเหล่านั้นได้รับใช้สังคม โดยวิธีการอบรมบ่มเพาะสั่งสอนและตักเตือนอย่างมีเป้าหมาย เพื่อให้ประชาชนยึดมั่นในหลักการของศาสนาอิสลามที่ถูกต้อง

การจัดทำหนังสืออิสลามกับความจริงที่ต่องรู้ และชุมนุมปาฐกถาผู้นำองค์กรมุสลิมโลกของสภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้(สสต.) เล่มนี้ พิจารณาแล้วเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความรู้และความเข้าใจในหลักการของศาสนาอิสลามส่วนหนึ่ง ซึ่งสามารถเผยแพร่ต่อไปได้

(นายอับดุลอาซิส ยานยา)

คำนิยามของประธานชมรมสถาบันศึกษาปอเนาะจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำนิยามของโต๊ะครูหะยีอิสมะแอ ตะอาล๊ะ

อิสลาม เป็นศาสนาแห่งสันติภาพและไฝ่หาความสันติ ซึ่งตามหลักการนี้เท่ากับอิสลาม สอนให้ดำรงไว้ซึ่งสันติภาพกับทุกศาสนิก ศาสนาอิสลามยอมรับในความแตกต่างของมนุษยชาติ ซึ่งมาจากบรรพบุรุษเดียวกัน การแบ่งเป็นก๊ก เป็นเหล่า โดยพื้นฐานของสีผิวและภาษา มิใช่เป็นอุปสรรคที่จะให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมไม่ได้ อิสลามได้ยึดหลักคำสอนที่มาจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ คำวินิจฉัยของอูลมะฮฺ หรือบรรดาผู้ทรงความรู้ทางศาสนาอิสลาม และหลักการ เทียบเคียงในศาสนบัญญัติ

การที่สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้และผู้ทรงความรู้ทาง ศาสนาอิสลามพยายามรวบรวมประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่ปรากฏในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งชุมนุมปาฐกถา โดยผู้นำองค์กรมุสลิมโลก เพื่อเป็นแนวทางให้รัฐและประชาชนทั่วไปได้ ถือปฏิบัติอย่างถูกต้อง จึงเป็นสิ่งที่ดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะสามารถนำไปสู่สร้างความ เข้าใจร่วมกันที่ถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลามต่อไป

(นายอิสมะแอ ตะอาล๊ะ / โต๊ะครูหะยีอิสมะแอ สปีนยัง)

โต๊ะครูปอเนาะดาร์ลมุฮายีรีน อำเภอบะนาระ จังหวัดปัตตานี

คำนำ

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน และมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี และหลักการศาสนาประชาชนในพื้นที่แห่งนี้ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และการปฏิบัติตามศาสนกิจทุกอย่างผูกพันกับวิถีชีวิตประจำวัน สภาพที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้(สสต.) มีความสำนึกและห่วงใยต่อปัญหาดังกล่าวมาก จึงได้ดำเนินการรวบรวมสาระจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 เล่ม ได้แก่ 1)คู่มือข้าราชการจังหวัดปัตตานี 2)อิสลาม ความจริงที่ต้องเปิดเผย 3)คำวินิจฉัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จังหวัดชายแดนภาคใต้และ 4)เอกสารสรุปผลการประชุมคณะผู้รู้ทางศาสนาอิสลามทั่วประเทศที่จังหวัดสตูล โดยนำมาเขียนและเรียบเรียงใหม่

นอกจากนั้นยังได้นำคำตอบและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมของอดีตจุฬาราชมนตรี (นายประเสริฐ มะหะหมัด) พ.ศ.2525 ปาฐกถาของ ศ.ดร.มุฮัมหมัด ซัยยิด ฏอนฏอวี ผู้นำสูงสุดทางศาสนาอิสลามของสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ สารจาก ศ.เอ็กเมเลตดิน อีชานอกลู เลขานุการองค์การการประชุมอิสลาม ถึงชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และปาฐกถาของ ศ.ดร.อับดุลลอฮ์ บินอับดุลมุหซิน อัตตุรกี เลขานุการสันนิบาตมุสลิมโลก ในโอกาสเดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ระหว่างวันที่ 25-28 มิถุนายน 2550 และ ศ.ดร.เอ็ม.ดิน. ซัมซุดดีน ประธานองค์การมุฮัมมาดียะฮ์ และรองประธานสภาอุละมาอู ประเทศอินโดนีเซีย ในการเดินทางมาเยือนจังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2550 มานำเสนอในหนังสือดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ เพื่อไปใช้เป็นแนวทางการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องหลักการของศาสนาอิสลามให้แก่รัฐและประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนจนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ระดมผู้มีประสบการณ์ในพื้นที่ ประกอบด้วยสมาชิกสภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ นักวิชาการท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิมาช่วยเหลือ แนะนำในการเขียน เรียบเรียง รวบรวมเป็นหนังสือ จำนวน 2 เล่ม คือ "อิสลามกับความจริง" และ "ชุมนุมปาฐกถาผู้นำองค์กรมุสลิมโลก"

ในนามสภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขอขอบคุณนักวิชาการ สถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา และมหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา ที่ให้คำแนะนำแนวทางการจัดทำหนังสือ ตลอดจนการใช้ภาษา คำศัพท์ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับศาสนาที่ถูกต้อง โดยไม่เห็นแก่ความเหนื่อยยาก เพื่อให้หนังสือเล่มนี้แล้วเสร็จสมบูรณ์ และต้องขอขอบคุณสมาชิกสภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกคน คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสถาบันศึกษาปอเนาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีประสิทธิภาพและคลี่คลายปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขเหมือนภูมิภาคอื่น

สภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือ "อิสลามกับความจริงที่ดั่งรู้" และ "ชุมนุมปาฐกถาผู้นำองค์กรมุสลิมโลก" จะเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างความเข้าใจในความแตกต่างที่ถูกต้องในสังคมพหุวัฒนธรรมของประชาชนในภูมิภาคนี้ต่อไป

(นายอาซิส เบ็ญหาวัน)

ประธานสภาที่ปรึกษาเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้

สารบัญ

หน้า 1	คำนิยามของจุฬาราชมนตรี
หน้า 2	คำนิยามของประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดชายแดนภาคใต้
หน้า 3	คำนิยามของอธิการบดีมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
หน้า 4	คำนิยามของประธานชมรมสถาบันศึกษาปอเนาะจังหวัดชายแดนภาคใต้
หน้า 5	คำนิยามของโต๊ะครูหะยีอิสมาแอ ตะอาลี๊ะ
หน้า 6	คำนำ
หน้า 9	การอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางศาสนา ภาษาและเผ่าพันธุ์
หน้า 11	การไม่ยอมรับการอยู่ภายใต้การปกครองของชนต่างศาสนิก
หน้า 12	การชูความเป็นเชื้อชาติและการต่อสู้เพื่อขอแบ่งแยกดินแดน
หน้า 13	การญิฮาด
หน้า 15	การชะฮีด
หน้า 16	การไม่อาบน้ำศพอันเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
หน้า 17	การสุมปะฮุ และการถอนคำสุมปะฮุ
หน้า 19	การใช้ผ้ายันต์ และเครื่องรางของขลัง
หน้า 20	การฆ่าบุคคลที่เป็นที่เป็นกาฟิรและผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นมุนาฟิก
หน้า 21	การทำลายศพ
หน้า 23	การฆ่าผู้บริสุทธิ์ การทำลายทรัพย์สินของประชาชนและศาสนสถาน
หน้า 24	บทบาทของอุละมาอ์และผู้นำศาสนา
หน้า 25	การเคาะพและเชื้อฟิงบิตามารดา
หน้า 26	การรับเงินอุดหนุนจากรัฐละเงินเยี้ยวยาครอบครัวผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ความไม่สงบ
หน้า 28	คำตอบและข้อเสนอแนะของอดีตจุฬาราชมนตรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม

การอยู่ร่วมกันกับคนหลายทางศาสนา ภาษา และเผ่าพันธุ์

◇ การอยู่ร่วมกันกับคนหลายทางศาสนา ภาษา และเผ่าพันธุ์

ศาสนาอิสลามเรียกร้องความยุติธรรม สันติภาพ และยึดมั่นในหลักการแห่งความรัก ความเข้าใจที่เอื้ออาทร ระหว่างมนุษย์อิสลามปฏิเสธแนวความคิดพฤติกรรมสุดโต่งแลพความรุนแรงโดยสิ้นเชิง

ในการประชุมใหญ่ระดับโลก เรื่องมุสลิมกับเพื่อนต่างศาสนิก(we & the others)ซึ่งจัดโดยกระทรวงศาสนสมบัติและกิจการอิสลามประเทศคูเวตร่วมกับสภาพสูงสุดเพื่อการธำรงสายกลาง ณ โรงแรมเชอราตัน ประเทศคูเวต เมื่อวันที่ 5-8 มีนาคม 2549 ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงความรู้ทางศาสนาและศาสนาอื่น ๆ ได้มีมติร่วมกันสรุปดังนี้

ความหลากหลายทางศาสนา ภาษาและเผ่าพันธุ์ ถือเป็นพื้นฐานทางธรรมชาติและข้อเท็จจริงของสังคมมนุษย์ โดยที่ความหลากหลายในเรื่องดังกล่าวไม่อาจน่าเป็นข้ออ้างที่จะสร้างความบาดหมางและเป็นศัตรูระหว่างกัน และขอประกาศเจตนารมณ์แห่งการยึดมั่นหลักสายกลาง และต่อต้านพฤติกรรมอันนำไปสู่ความรุนแรงและบาดหมางระหว่างผู้คนในสังคม

1. อิสลามเป็นศาสนาที่เรียกร้องสู่การสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือระหว่างคนต่างศาสนิกภายใต้หลักการของความเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ยึดมั่นในหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยสันติ และมีความยืดหยุ่นซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติในโลกแห่งความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนต่างศาสนิกได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. การศึกษาอิสลามที่มีนัยแอบแฝงและมีวัตถุประสงค์ที่อยู่บนพื้นฐานแห่งความมีอคติ การใส่ร้าย และการบิดเบือน เป็นสิ่งที่ต้องประณาม การเสวนากับเพื่อนพี่น้องต่างศาสนิกมิได้หมายถึงความพยายามที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวในสารัตถะ (รายละเอียด : ผู้เรียบเรียง)ของศาสนา หากมีเป้าหมายเพื่อกระชับความสัมพันธ์ฉันท์พี่น้องระหว่างเพื่อร่วมโลก ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่การจรรโลงสังคมใฝ่สันติ

3. ที่ประชุมตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนต่างศาสนิก และความยืนยันว่า ทุกประชาชาติมีสิทธิเสรีภาพในการยึดมั่นศาสนาตามความเชื่อแห่งตน การใช้ชีวิตร่วมกันกับพี่น้องต่างศาสนิก ถือเป็นข้อเท็จจริงตามประวัติศาสตร์และความจำเป็นของสังคมมนุษย์ภายใต้บริบทของสังคมของสังคมพหุวัฒนธรรม (เนื้อหาวัฒนธรรมที่หลากหลาย : ผู้เรียบเรียง) สิทธิเสรีภาพควรตั้งมั่นบนพื้นฐานของการให้เกิดที่ดีซึ่งกันและกัน ไม่ใช่เป็นเครื่องมือในการแสดงออกซึ่งสิทธิเสรีภาพจนเกินขอบเขต หรือล้ำเส้นกรอบวิถีการดำเนินชีวิตอันปกติสุข อนึ่ง ในประวัติศาสตร์อิสลามเองก็ปรากฏความสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมทั้งผู้ที่มิใช่มุสลิมด้วยเช่นเดียวกัน เช่น พบว่ามีการใช้บ่อน้ำร่วมกันระหว่างเราะสุล (ศ็อลฯ)และเศาะหาบะฮ์กับชาวยิวขณะที่มหานครมะดีนะฮ์ เมื่อท่านเราะสุล(ศ็อลฯ) วะฟาต(เสียชีวิต)พบว่ามีอุปสรรคการทำสงครามของท่านเราะสุล (ศ็อลฯ)ถูกจำนองไว้กับชาวยิวทั้งสองกรณีนี้ยืนยันได้

อย่างชัดเจนถึงแบบอย่างความสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมกับผู้ที่ไม่ใช่มุสลิมที่ท่านเราะฮูล(คือลฯ)
เคยปฏิบัติ

หลักคำสอนของศาสนาอิสลามยอมรับความแตกต่างและความหลากหลายทางศาสนา
และวัฒนธรรม ตลอดจนความหลากหลายทางชาติพันธุ์ การกระทำหรือคำกล่าวใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าศาสนาอิสลามมีความงามเกลียดชังรังเกียจศาสนิกในศาสนาและชาติพันธุ์อื่น ๆ ไม่ใช่
หลักคำสอนของอิสลาม

การไม่ยอมรับการอยู่ภายใต้การปกครองของชนต่างศาสนิก

◇ การไม่ยอมรับการอยู่ภายใต้การปกครองของชนต่างศาสนิก

การที่มุสลิมอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลที่ไม่ใช่มุสลิมนั้น มิได้เป็นข้อห้ามตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลามแต่ประการใด ไม่เพียงเฉพาะมุสลิมเท่านั้น ศาสนาอื่นก็เช่นเดียวกัน แต่ถ้าวรรณหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความอธรรม กดขี่ลิดรอนสิทธิทางศาสนา ก็เป็นสิทธิที่เขาเหล่านั้นจะลุกขึ้นต่อสู้กับความอธรรมและการกดขี่ ในประวัติศาสตร์อิสลาม ตามรายงานของมุหัมมัด อิบน์อิสฮากในหนังสือศิรอตุรรอสุลุลลอฮฺ บันทึกไว้ว่า เมื่อบรรดาสาวกของท่านเราะสูล(คือล.)ไม่สามารถปกป้องทุกท่านได้ ท่านจึงสั่งให้สาวกของท่านจำนวนหนึ่งอพยพไปยังหะบะชะฮฺ (ประเทศเอธิโอเปียปัจจุบัน) ซึ่งเป็นกษัตริย์อันนญาซีแห่งหะบะชะฮฺ เป็นชนต่างศาสนิก แต่เป็นกษัตริย์ที่มีคุณธรรมสูง เป็นการอพยพครั้งแรกของมุสลิมที่มีขึ้นก่อนปีฮิจเราะฮ์ศักราช กษัตริย์อันนญาซีแห่งหะบะชะฮฺได้ให้การต้อนรับบรรดามุสลิม และทรงประทานที่พำนักให้ผู้อพยพเหล่านั้นต่างมีความสุขที่ได้อยู่กับสันติภาพ ความมั่นคงและเสรีภาพในการนับถือศาสนา และในการอพยพครั้งที่ 2 ก่อนปีฮิจเราะฮ์ศักราช มุสลิมอพยพไปยังหะบะชะฮฺอีกครั้ง ซึ่งครั้งนี้มุขริกีนจากมหานครมักกะฮฺ ได้ส่งตัวแทนไปเจรจากับอันนญาซีแห่งหะบะชะฮฺ ขอรับผู้อพยพทั้งหมดกลับคืนสู่มหานครมักกะฮฺเพื่อรับโทษ เมื่อได้มีการซักถามและได้ความชัดเจนแล้ว กษัตริย์อันนญาซี แห่งหะบะชะฮฺ ได้ตรัสว่า บรรดามุสลิมมีอิสระที่จะอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรของพระองค์ได้ตราบเท่าที่พวกเขาต้องการ ซึ่งทำให้มุขริกีนมหานครมักกะฮฺ ผิดหวังมาก กรณีนี้ ชี้ให้เห็นว่ามุสลิมสามารถที่จะอยู่ที่ใดก็ได้ถ้าที่นั้นมีผู้ปกครองที่มีคุณธรรม

การชูความเป็นเชื้อชาติและการต่อสู้เพื่อขอแบ่งแยกดินแดน

◇ การชูความเป็นเชื้อชาติและการต่อสู้เพื่อขอแบ่งแยกดินแดน

มีคนบางส่วนได้รับบาปปลูกฝังให้เกิดความรู้สึกและเข้าใจเรื่องกลุ่มชาติพันธุ์ ประวัติศาสตร์ และเชื้อชาตินิยมเพื่อนำไปสู่การเรียกร้องและต่อสู้ให้มีการแบ่งแยกดินแดน

การเรียกร้องและการต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมในสังคมนั้นแท้จริงแล้วเป็นที่อนุญาตตามหลักศาสนาอิสลาม แต่การต่อสู้และเรียกร้องด้วยเงื่อนไขของการเชิดชูความเป็นเชื้อชาตินิยม นั้นเป็นสิ่งที่ขัดต่อหลักการอิสลาม เพราะลัทธิชาตินิยมเป็นแนวคิดที่พยายามจะสร้างความแตกแยกให้เกิดขึ้นในสังคมโลก หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ความเข้าใจ รักใคร่ที่มีต่อเชื้อชาติจนเกินเลยและกลับกลายมาเป็นความศรัทธาซึ่งเป็นความเข้าใจผิด เกี่ยวกับเรื่องนี้ท่านเราะสูล(ศ็อลฯ) ได้กล่าวไว้ดังความว่า **“ใครก็ตามที่เรียกร้องไปอะเศาะบียะฮฺ (การคลั่งชาติ เผ่าพันธุ์ หลงตระกูล ถือพวกพ้อง) คนผู้นั้นมิได้เป็นพวกฉัน ใครก็ตามที่ต่อสู้เพื่อเอาอะเศาะบียะฮฺ คนผู้นั้นมิได้เป็นพวกของฉัน และใครก็ตามที่ตายไปเพราะสนับสนุนอะเศาะบียะฮฺ คนผู้นั้นมิได้เป็นพวกเดียวกันกับฉัน”** (รายงานโดยมุสลิม อะบูดาอูดและอันนสาวีย)

การญีฮาด

◇ การญีฮาด

การญีฮาด คือ การต่อสู้ในแนวทางของอัลลอฮ์ (สُبْحَى) ซึ่งมีได้มีเฉพาะการต่อสู้โดยใช้อาวุธเพียงอย่างเดียว เรื่องนี้บิบนอัลก็อยยิมได้แบ่งประเภทการญีฮาดว่ามี 13 ประเภท อาทิเช่น การต่อสู้กับศัตรู การต่อสู้กับอาชญากรรม การต่อสู้กับชาตานมารร้าย กาฟิร (หฺรฺบีย) มุนาฟิก พวกจ้อฉล คดโกง พวกนอกกลุ่มนอกราย พวกที่มีพฤติกรรมอันชั่วร้าย

ในกรณีที่มีการใช้อาวุธประหารชีวิตกันนั้น ต้องได้รับการตัดสินชี้ขาดด้วยการวินิจฉัย (พิตวา) จากผู้มีหน้าที่แก้ไขปัญหาโดยตรงหรือจากการประกาศของ "วะลีเยลอะมร" (ผู้นำประเทศในกรณีที่เป็นรัฐอิสลาม หรือผู้นำสูงสุดทางศาสนาอิสลามของประเทศในกรณีที่ไม่ใช่รัฐอิสลาม)

การเรียกว่าญีฮาดสามารถกระทำได้ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าถูกกดขี่และขับไล่ออกอย่างอยุติธรรม ถูกลิดรอนสิทธิทางศาสนาและจะต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ทางจริยธรรมในการทำสงครามญีฮาด เพราะฉะนั้นการก่อความรุนแรงต่อประชาชนผู้บริสุทธิ์ ย่อมไม่ถือว่าการญีฮาด

การญีฮาดสามารถกระทำได้ภายใต้เงื่อนไข ต่อไปนี้

1. การถูกกดขี่และถูกขับไล่ออกอย่างอยุติธรรม
2. การถูกลิดรอนสิทธิด้านศาสนา
3. การญีฮาดเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิในข้อ 1 และ 2 คืบมา

การญีฮาดจะต้องอยู่ภายใต้จริยธรรมในการทำสงคราม คือ การต่อสู้กับบรรดาผู้เป็นศัตรู แต่อย่าเริ่มเป็นศัตรูก่อน..ดังอายะฮ์อัลกุรอาน ความว่า แท้จริง อัลลอฮ์ (สُبْحَى) ไม่ทรงรักผู้รุกราน (2:190) นอกจากนั้นต้องไม่ทำลายศพ ไม่ฆ่าเด็ก สตรี คนชรา พลเรือน ผู้บริสุทธิ์และบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำสัญญาสงบศึก ไม่ทำลายทรัพย์สิน ไม่ตัดโค่นหรือเผาทำลายต้นไม้ ไม่ฆ่าสัตว์ แต่จะต้องให้ความเมตตาและการเอาใจใส่ เช่น ให้การบริการทางการแพทย์หรือพยาบาลต่อเชลยศึก

ญีฮาดไม่ใช่เครื่องมือการทำสงครามต่อผู้บริสุทธิ์ ไม่ใช่เครื่องมือที่จะนำไปรังแกคนอ่อนแอและผู้ถูกกดขี่ ไม่ว่าบุคคลเหล่านั้นจะนับถือศาสนาใด การอ้างคำสอนเรื่องญีฮาดเพื่อนำมาทำลายชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและผู้บริสุทธิ์นั้น ถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลาม

โดยสรุปกล่าวคือ การกำหนดพฤติกรรมว่าเป็นญีฮาดหรือไม่จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการถูกกดขี่และถูกขับไล่ออกอย่างอยุติธรรมและถูกลิดรอนสิทธิทางศาสนาและจะต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ทางจริยธรรมในการทำญีฮาด ดังนั้นการก่อความรุนแรงต่อประชาชนและผู้บริสุทธิ์ย่อมไม่ถือเป็นการญีฮาด

จากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เยาวชนบางส่วนถูกปลุกปั่นยุยงปลุกเร้าโดยบิดเบือนหลักศาสนาอิสลามบางส่วนให้เกิดความเข้าใจผิด โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งในหลักของศาสนาที่ว่าด้วยกฎเกณฑ์แห่งการญีฮาด แท้จริงแล้วการกระทำเช่นนั้นคือ ฟาซาด (การก่อความเสียหายบนหน้าแผ่นดิน)

การก่อการทุกชนิดที่ไม่ถูกต้องตามหลักการของอิสลามแล้วถือเป็นการฟาซาดให้หับสังคมทั้งสิ้น เพราะฟาซาดเป็นการกระทำที่ตรงกันข้ามกับญีฮาด และเป็นสิ่งที่ไม่อยู่ในเงื่อนไขของการญีฮาด

การบิดเบือนคำสอนของศาสนาอิสลาม โดยการขับเคลื่อนผ่านบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ไม่รู้สึกว่ตนเองกำลังถูกชักนำทางความคิด และการมีปฏิกิริยาตอบโต้ด้วยความรุนแรงนั้นย่อมไม่อาจนำมาซึ่งความชอบธรรมในการก่อความเสียหายต่อสังคม

อิสลามคือศาสนาแห่งความรักและสันติภาพ และอัลลอฮ์ (สُبْحٰهُ) ต่อด้านการใช้ความรุนแรงในทุกมิติ ดังความปรากฏในอายะฮ์ อัลกุรอาน “และอย่าได้ให้การเกลียดชังของพวกเขาต่อหมู่ชนใด หมู่ชนหนึ่ง ทำให้พวกเขาขาดความยุติธรรม จงยุติธรรมเถิด เพราะมันเป็นสิ่งที่ใกล้กับความยำเกรงยิ่งกว่า” (5:8)

การชะฮีด

◇ การชะฮีด

การชะฮีด คือ การเสียชีวิตจากการกระทำความผิดในสนามรบในแนวทางของอัลลอฮ์(สุบหฺ) การวินิจฉัยว่าบุคคลใดจะเป็นชะฮีดได้หรือไม่นั้นต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ของการทำญิฮาดตามที่อัลลอฮ์(สุบหฺ) ทรงกำหนดเท่านั้น การเสียชีวิตที่อยู่อยู่นอกเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ ย่อมไม่ถือเป็นชะฮีดตามบทบัญญัติอิสลาม

การเป็นชะฮีดที่แท้จริงนั้น จะพิจารณาได้จากกรณีการเสียชีวิตของเหล่าซุฮะดาศ์ในอดีต เช่น กรณีของ อิบน์ อับดุลมุฏฏะฮะลิบซึ่งเป็นวีรบุรุษของอิสลามที่เสียชีวิตในสมรภูมิเพื่อปกป้องศาสนาอิสลาม เช่นนี้คือการชะฮีดที่แท้จริง

ดังนั้นการที่จะวินิจฉัยว่า การเสียชีวิตเป็นชะฮีดหรือไม่นั้น จึงขึ้นอยู่กับการญิฮาดของผู้เสียชีวิตว่า เป็นไปตามเงื่อนไขที่อัลลอฮ์ (สุบหฺ) ทรงกำหนดไว้หรือไม่เท่านั้น

การไม่อาบน้ำศพอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ไม่สงบ

◇ การไม่อาบน้ำศพอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ไม่สงบ

มีบุคคลบางส่วนเชื่อว่า การเสียชีวิตอันเนื่องด้วยเหตุการณ์ความไม่สงบนั้นเป็นการเสียชีวิตเพราะการต่อสู้ในแนวทางของอัลลอฮ์ (สุบหฺฯ) และเป็นชะฮีดที่ไม่ต้องอาบน้ำศพ

แท้จริงการเป็นชะฮีดหรือมรณนั้น ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของการญิฮาดที่เป็นเป็นชะฮีด ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการอาบน้ำศพหรือไม่นั้นผู้ที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องพิจารณาเงื่อนไขของการญิฮาดและชะฮีดอย่างถี่ถ้วนถี่ เพราะเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและลึกซึ้งอย่างยิ่ง

ชะฮีดเท่าที่ปรากฏในหน้าประวัติศาสตร์อิสลาม ที่ไม่ต้องอาบน้ำศพนั้น คือผู้ที่เป็นชะฮีดอันเนื่องจากการต่อสู้ในสมรภูมิสงครามเท่านั้น เช่น กรณีการเสียชีวิตของหัมซะฮ์ อิบน์ อับดุลมุฏฏะฮิบ ซึ่งเสียชีวิตจากการสู้รบในสนามรบสมรภูมิโหุด ส่วนท่านอื่น ๆ ที่เสียชีวิตแต่มีการอาบน้ำศพ เช่น 1) เคาะลีฟะฮ์ อุมัรเสียชีวิตเพราะถูกแทง 2) เคาะลีฟะฮ์ อุษมาน ถูกฆาตกรรม 3) เคาะลีฟะฮ์ อาลี ถูกฟันถึงแก่ชีวิต

การสุมปะฮุ และการถอนคำสุมปะฮุ

◊ การไม่อาบน้ำศพอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ไม่สงบ

เนื่องจากมีกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งได้เรียกร้องให้เยาวชนทำการต่อสู้กับอำนาจรัฐโยมีการสุมปะฮุ ซึ่งหากละเมิดการสุมปะฮุแล้วชีวิตของผู้ละเมิดนั้นมีความชอบธรรมที่จะต้องถูกฆ่า

การสุมปะฮุ (การสาบาน) คือ การกระทำที่มีเป้าหมายเพื่อยืนยันเจตนาด้วยการอ้างพระนามของอัลลอฮุ (สุบหฺ) เพื่อการกระทำหรือปฏิเสธการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งในปัจจุบันในอนาคต การเสี่ยงไม่ทำการสุมปะฮุถือว่าเป็นข้อดี

คัมภีร์อัลกุรอานมีบัญญัติเรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจนในหลายอายะฮ์ด้วยกัน เช่น อายะฮ์ที่มีความว่า

“พวกเขาได้ถือเอาคำสาบาน (พล่อยๆ) ของพวกเขามาเป็นโล่ป้องกันตนเอง แต่แล้วพวกเขาก็ขัดขวางจากวิถีทางของอัลลอฮุ (สุบหฺ) แท้จริงพวกเขานั้นมีพฤติกรรมอันเลวร้ายยิ่ง” (63:2)

“อัลลอฮุ (สุบหฺ) จะไทรงเอาโทษแก่พวกเขา ในการสาบานที่ไม่จงใจ แต่พระองค์ทรงเอาผิดด้วยสิ่งที่พวกเขาผูกพันการสาบานดังนั้นการไถ่ความผิดของมัน คือ การให้อาหารแก่คนอนาถา 10 คนจากระดับปานกลางของอาหารที่พวกเขาให้แก่ครอบครัวของเจ้าหรือไม่ก็เครื่องนุ่งห่มแก่พวกเขา 10 คน หรือไม่ก็ไถ่ทาส 1 คน ให้เป็นอิสระ แต่ถ้าไม่ได้ก็ให้ถือศีลอด 3 วัน นั้นเป็นการไถ่ความผิด” (5:89)

นอกจากนี้ยังมีอัลหะดีษอีกหลากหลายบทที่กล่าวถึงเรื่องนี้เช่นกันอิบนุอุมัยรฺ กล่าวว่า “บิดาของฉันเคยสาบาน แต่แล้วท่านเราะฮูล (คือลฯ) ได้ห้ามไว้ โดยกล่าวว่า ผู้ใดที่สามารถกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดนอกจากอัลลอฮุ (สุบหฺ) แล้ว ก็เท่ากับเขาผู้นั้นเป็นดั่งภาคีกับอัลลอฮุ(สุบหฺ)” (รายงานโดยอะหมัด อิบนุหัมบัล) และเราะฮูล(คือลฯ) ได้กล่าวว่าบุคคลใดยังคงแข็งใจสาบานนั้นเป็นอันตรายต่อครอบครัว การกระทำของบุคคลดังกล่าวถือเป็นบาปใหญ่แห่งอัลลอฮุ(สุบหฺ)

เงื่อนไขของการสุมปะฮุ มีดังนี้

1. ต้องเริ่มต้นคำสุมปะฮุด้วยพระนามของอัลลอฮุ(สุบหฺ)
2. ผู้สุมปะฮุ ต้องบรรลุนิติภาวะแล้ว (บาลิข)
3. ต้องเป็นการกระทำด้วยความสมัครใจอย่างแท้จริงไม่ใช่เพราะถูกบังคับ
4. กรณีที่ผู้สุมปะฮุยังอยู่ในวัยเด็กจำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง
5. การสุมปะฮุที่ถูกต้องนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องปฏิบัติ (วาญิบ) หรือควรปฏิบัติ (มุสตะฮับ) เท่านั้น หากสุมปะฮุ ในเรื่องที่ต้องห้าม (หะรอม) ก็จะไม่เกิดผลใด ๆ และเป็นโมฆะ

การสุมปะฮุตามคำอธิบายข้างต้นนั้นจะถูกต้องสมบูรณ์หรือมีผลได้นั้น จะต้อง มีลักษณะครบถ้วนตามเงื่อนไขดังกล่าวทุกประการและถ้าหากไม่ครบเงื่อนไขประการใดประการหนึ่งแล้วการสุมปะฮุนั้นถือว่าไม่ได้เกิดขึ้นตั้งแต่และไม่มีผลใด ๆ ไม่ต้องจ่ายกัฟฟาเราะฮ์

“อัลลฮู (สุขุข) จะไม่ทรงให้โทษแก่พวกเจ้าในการสาบานที่ไม่จริงใจ แต่พระองค์ทรงเอาผิดด้วยสิ่งที่พวกเจ้าผูกพันการสาบาน ดังนั้น การไถ่ความผิดของมัน คือ การให้อาหารแก่คนอนาถา 10 คน จากระกำปานกลางของอาหารที่พวกเจ้าให้ครอบครัวของเจ้าหรือไม่ก็เครื่องนุ่งห่มแก่พวกเขา 10 คน หรือไม่ก็ไถ่ทาส 1 คน ให้เป็นอิสระ แต่ถ้าไม่ได้ก็ให้ถือศีลอด 3 วัน นั่นเป็นการไถ่ความผิด” (5:9)

การใช้ผ้ายันต์ และเครื่องรางของขลัง

◇ การใช้ผ้ายันต์ และเครื่องรางของขลัง

มีคนบางส่วนถูกสอนและแนะนำให้เชื่อว่า การใช้ผ้ายันต์เครื่องรางของขลัง การท่องจำ ถ้อยคำเพื่อเป็นคาถาอาคมจะเกิดผลดีต่อตนเอง เช่น ทำให้ศัตรูมองไม่เห็นตัว หรือจะอยู่ยงคง กระพัน ตีรันฟันแทงไม่เข้า

แท้จริงนั้น ศาสนาอิสลามสอนไม่ห้ามมุสลิมกระทำการอื่นใดที่สาแดงไปในทางการตั้ง ภาควีหรือที่เรียกกันว่าซีริกต่ออัลลอฮ์ (สุบหฺ) เช่น การบูชา หรือเชื่อมั่นในสิ่งที่ถูกสร้าง ผ้ายันต์ เครื่องรางของขลัง เวทมนต์คาถาอาคม ซึ่งในทัศนะของอิสลามถือว่าพฤติกรรมในการตั้งภาควี เป็นการก่อบาปใหญ่ และบุคคลที่กระทำการดังกล่าวนี้ขาดคุณสมบัติของการศรัทธาที่สมบูรณ์ ทั้งนี้เพราะอิสลามสอนเน้นให้เชื่อมั่นในเอกภาพของอัลลอฮ์ (สุบหฺ) และการกำหนดสภาวะ ของอัลลอฮ์ (สุบหฺ) (เกาะฎอฮ์ – เกาะตุร์) ไม่ใช่เชื่อมั่นในเรื่องเครื่องรางของขลัง

การฆ่าบุคคลที่เป็นกาฟิรและผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นมุนาฟิก

◇ การฆ่าบุคคลที่เป็นกาฟิรและผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นมุนาฟิก

มีบางคนถูกเสี้ยมสอนให้มีความเชื่อว่า การฆ่ากาฟิร (คนต่างศาสนา) และมุนาฟิก (ผู้กลับกลอก) เป็นสิ่งที่อนุมัติในอิสลามผู้ฆ่าจำได้ผลบุญและหากผู้ที่จะไปฆ่าผู้อื่นกลับเป็นผู้ถูกฆ่าเสียเองเขาก็จะได้รับสวรรค์เป็นการตอบแทน

“กาฟิร” มีความหมายโดยรากศัพท์ทางภาษาแปลว่าผู้ปฏิเสธผู้ต้อดิ่ง ผู้ฝ่าฝืน แต่ในทางศาสนา “กาฟิร” หมายถึง ผู้ปฏิเสธต่อศาสนาอิสลาม

กาฟิร จำแนกได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. **กาฟิรหฺรบีย** หมายถึง คนต่างศาสนิกที่เป็นคู่สงครามและเป็นศัตรูซึ่งมีความพยายามที่จะทำลายล้างศาสนาอิสลาม

2. **การฟิรซิมมีย** หมายถึง คนต่างศาสนิกที่อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐอิสลาม ซึ่งรัฐจะต้องดูแลพวกเขาด้วยความยุติธรรมและพวกเขาต้องจ่ายภาษีแก่รัฐอิสลาม

3. **กาฟิรมุอาซัด** คือคนต่างศาสนิกที่ได้ทำสัญญา และมีพันธะสัญญาที่ไม่รุกรานและไม่ละเมิดซึ่งกันและกัน

มุนาฟิก คือ บุคคลที่ยอมรับความเป็นมุสลิมเพียงด้วยวาจาแต่จิตใจปฏิเสธ

ในสมัยท่านเราะฮูล (ศ็อลฯ) มีผู้เป็นมุนาฟิกหลายคน แต่ท่านเราะฮูล (ศ็อลฯ) ไม่เคยอนุญาตให้ฆ่ามุนาฟิกแม้แต่คนเดียว ต่อความคิดเห็นของผู้ที่ปลุกปั่นยุยงเยวชนว่าคนที่เห็นต่างจากตนเป็นกาฟิรหรือมุนาฟิกและต้องฆ่าเสียให้หมดนั้น จึงเป็นความคิดที่ผิดหลักศาสนาอิสลาม ไม่มีอายะฮฺใดเลยที่ปรากฏในอัลกุรอานที่ระบุให้ฆ่ามุนาฟิก

การทำลายศพ

◇ การทำลายศพ

อิสลามเป็นศาสนาที่ปฏิเสธความรุนแรง การละเมิด การคร่าชีวิตมนุษย์ และการรุกรานทุกรูปแบบ อิสลามเป็นศาสนาที่กำชับให้เกิดความยุติธรรมเพื่อสู่เส้นทางแห่งสันติภาพ การกระทำความดี ห้ามปรามการกระทำชั่ว การให้อภัย ดังที่บัญญัติไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษ ดังอาเยฮ์ดังนี้

“ผู้ใดฆ่าชีวิตหนึ่งโดยมิใช่เป็นการชดเชยอีกชีวิตหนึ่ง หรือมิใช่เนื่องจากการบ่อนทำลายในแผ่นดินแล้ว ก็ประหนึ่งว่าเขาได้ฆาตกรรมมนุษย์ทั้งมวล” (5:32)

“และผู้ที่มาผู้ศรัทธาโดยเจตนา (โดยมิชอบ) แน่นอนผลตอบแทนของเขาคือทัณฑ์ทรมานในขุมนรกตลอดกาล”

“ผู้ใดสงเคราะห์ความดีหนึ่งแก่ผู้อื่น เขาย่อมมีส่วนได้จากความดีนั้นด้วย และผู้ใดสงเคราะห์ความเลวหนึ่งแก่ผู้อื่น เขาก็ต้องรับรองความผิดจากความเลวนั้นด้วย และอัลลอฮ์ (สُبْحٰهُ) ทรงอานูภาพเหนือทุก ๆ สิ่ง” (4:85)

“อัลลอฮ์ (สُبْحٰهُ) มิได้ทรงห้ามพวกเจ้าเกี่ยวกับบรรดาผู้ที่ไม่ได้ต่อต้านเจ้าในเรื่องศาสนา และพวกเจ้ามิได้ขับไล่เจ้าออกจากบ้านเรือนของพวกเจ้า ในการที่พวกเจ้าจะกระทำความดีแก่พวกเขาและให้ความยุติธรรมแก่พวกเขา แท้จริงอัลลอฮ์ (สُبْحٰهُ) ทรงรักผู้มีความยุติธรรม” (60:8)

“ไม่มีการบังคับใด ๆ ในการนับถือศาสนา (อิสลาม)” (2:256)

และมีบทอัลหะดีษ ความดังต่อไปนี้

“ห้ามการแย่งชิงและการทำให้ศพเสียโฉม” (อัลหะดีษ)

“จงบริจาคตานและจงอย่าทำให้ศพเสียโฉม” (อัลหะดีษ)

“พวกท่านไม่ทราบหรือว่า ข้าพเจ้าสาปแช่งผู้ที่ใช้เหล็กเผาไฟนาบสัตว์ที่ใบหน้าของมันหรือตีมันที่หน้า” (อัลหะดีษ)

การทำลายศพมุสลิม หรือศรัทธา หรือผู้ใดก็ตาม อิสลามก็ไม่อนุญาต เพราะการกระทำดังกล่าวนั้นถือว่าเป็นการรุกรานและละเมิดเช่นเดียวกัน ตามบทบัญญัติของอิสลามนั้นผู้ที่มีชีวิตอยู่จะต้องให้เกียรติแก่ศพด้วยรูปแบบต่าง ๆ ตามแบบฉบับของท่านเราะสูสมุหัมมัด (ศ็อลฯ) ที่ทรงเป็นแบบอย่างแก่นุชชะดี การผ่าศพและการขุดศพเป็นที่ต้องห้ามตามหลักศาสนาอิสลาม ยกเว้นเพื่อชันสูตรหาข้อเท็จจริงของความเป็นบุคคลหรือหาสาเหตุของการตายเพื่อหาความเป็นธรรมแก่ทายาทของผู้เสียชีวิต และเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมสามารถกระทำได้ ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้คำวินิจฉัยของผู้รู้ทางศาสนาและได้รับอนุญาตจากทายาทของผู้เสียชีวิต

อนึ่ง ในกรณีเป็นศพนิรนาม การดำเนินการต่อศพต้องให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้นำทางศาสนาในพื้นที่

การฆ่าผู้บริสุทธิ์ การทำลายทรัพย์สินของประชาชนและศาสนสถาน

◊ การฆ่าผู้บริสุทธิ์ การทำลายทรัพย์สินของประชาชนและศาสนสถาน

อิสลามสอนไม่ให้ทำลายชีวิตผู้บริสุทธิ์ ไม่ว่าผู้นั้นจะนับถือศาสนาใดก็ตาม กล่าวคือ ไม่ฆ่าเด็ก สตรี คนชรา พลเรือนผู้บริสุทธิ์บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ทำสัญญาสงบศึกในระหว่างการทำลายสงครามอิสลามไม่อนุญาตให้ทำร้ายนักบวช ทำลายศาสนสถาน และไม่อนุญาตให้ฆ่าเด็กและสตรี เพราะอิสลามมิได้มีเป้าหมายเพื่อเอาชนะสงครามหรือการต่อสู้เพียงอย่างเดียว การต่อสู้ในลักษณะของการทำสงครามนั้นจะต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ของศาสนาตลอดเวลา เพื่อสันติภาพ ไม่ทำลายทรัพย์สิน ไม่ตัดโค่นและเผาทำลายต้นไม้ ไม่ฆ่าสัตว์ แต่ต้องให้ความเมตตาและเอาใจใส่ ต้องให้บริการทางการแพทย์หรือพยาบาลต่อเชลยศึก ดังความในอายะฮ์อัลกุรอานต่อไปนี้

“ถ้าหากอัลลอฮ์ (สุบหฺ) ไม่ป้องกันมนุษยชาติด้วยอีกกลุ่มหนึ่งแล้ว วิหาร โบสถ์และมัสยิด อันเป็นสถานที่ซึ่งนามของอัลลอฮ์ (สุบหฺ) ได้รับการรำลึก ย่อมจะถูกทำลายอย่างแน่นอน” (22:40) และอีกอายะฮ์หนึ่ง มีความว่า

“...ผู้ใดฆ่าชีวิตหนึ่ง โดยมิใช่เป็นการชดเชยอีกชีวิตหนึ่ง หรือมิใช่เนื่องจากการบ่อนทำลายในแผ่นดินแล้ว ก็ประหนึ่งว่าเขาได้ฆาตกรรมมนุษย์ ทั้งมวล... ” (5:32)

“...อัลลอฮ์(สุบหฺ) ไม่ได้ทรงห้ามพวกเจ้าเกี่ยวกับบรรดาผู้ที่ไม่ต่อต้านเจ้าในเรื่องศาสนา และพวกเจ้ามิได้ขับไล่เจ้าออกมาบ้านเรือนของพวกเจ้า ในการที่พวกเจ้าจะกระทำความดีแก่พวกเขาและให้ความยุติธรรมแก่พวกเขา แท้จริงอัลลอฮ์ (สุบหฺ) ทรงรักผู้มีความยุติธรรม ...” (60:8)”

บทบาทของอุลามาอ์และผู้นำศาสนา

◊ บทบาทของอุลามาอ์และผู้นำศาสนา

ในยามที่สังคมเกิดวิกฤต อุลามาอ์และผู้นำศาสนาอิสลามจะต้องมีความกล้าหาญในทางจริยธรรมโดยการชี้นำสังคมไปในทางที่ถูกต้อง ทั้งนี้โยรรัฐจะต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมอุลามาอ์และผู้นำศาสนาให้มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาของสังคมมุสลิมและประเทศชาติโดยรวม

ในเรื่องของอิสลามนั้น ผู้ที่จะให้คำตอบในเรื่องของอิสลามได้ดีจะต้องมีความเข้าใจถึงวิชาการอิสลาม และมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอ หรืออย่างน้อยที่สุดต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่เรียนวิชาเกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษ
2. เป็นผู้เรียนรู้การวินิจฉัยของคนยุคก่อนทั้งที่เป็นมดีและที่เป็นข้อขัดแย้ง (อิจญมาอ์ของ อุลามาอ์)
3. เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาอาหรับเป็นอย่างดีโดยเฉพาะรู้หลักไวยากรณ์อาหรับ
4. เป็นผู้ที่เรียนรู้แนวทางที่จะนำเอาข้อกำหนด (หุกุม) จากอัลกุรอานและสุนนะฮ์มาใช้เมื่อไม่มีตัวบทระบุชัดเจนอยู่ในทั้งอัลกุรอานและอัลหะดีษ
5. เป็นผู้มีความยุติธรรม (อาดิล)
6. เป็นผู้ไม่ลุ่มหลงในทรัพย์สินเงินทองและลาภยศ
7. เป็นผู้ที่มีความยำเกรง (ตักวา) ต่ออัลลอฮ์ (สุบหฺฯ)
8. เป็นผู้มีมารยาทและจริยธรรม (อัคลาภ) อย่างสมบูรณ์และขัดเกลาตัวเองอยู่เสมอ
9. เป็นผู้ติดตามข่าวสาร และรู้เท่าทันถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน

การเคารพและเชื่อฟังบิดามารดา

◇ เอกสาร เบอร์จีฮาด ดิ บิดตานี (การต่อสู้ที่บิดตานี) เป็นเอกสารซึ่งบิดเป็นอนาคาสอน

อิสลามที่มุ่งปลุกอารมณ์และความรู้สึกมากกว่าการศรัทธาอย่างมีเหตุผล โดยมีการเสนอข้อความที่ส่าแดงถึงความรุนแรงดังนี้ **"...โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย พวกเจ้าจงอย่าได้เอาบิดาและพี่น้องของพวกเจ้าในฐานะผู้นำ ถ้าพวกเขาเอนเอียงไปในแนวทางที่หลงผิดรูปธรรมเท่านั้นที่พวกเขาเป็นบิดาและพี่น้องเราแต่นามธรรมที่แท้จริงนั้น พวกเขาไม่ได้เป็นกลุ่มของฝ่ายเราอีกต่อไป ดังนั้นหากเป็นที่ชัดเจนว่าพวกเขาเป็นผู้ทรยศ จงฆ่าพวกเขาเสีย..."**

ข้อความที่นำมาอ้างอิงข้างบนนี้ พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ถูกต้องตามที่ปรากฏในอัลกุรอาน ซึ่งแท้จริงนั้นเรื่องดังกล่าวนี้มีอายะฮ์ในอัลกุรอานความว่า "บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่าได้ถือเอาบิดาของพวกเจ้า และพี่น้องของพวกเจ้าเป็นมิตร หากพวกเขาชอบการปฏิเสธศรัทธาเหนือการอิमान และผู้ใดในหมู่พวกเจ้ามิให้พวกเขาเป็นมิตรแล้ว ชนเหล่านี้แหละพวกเขา คือผู้อธรรม" (9:23)

แท้จริงแล้วทัศนของอิสลามนั้น บอกว่าบิดามารดาเป็นต้นเหตุแห่งการกำเนิดลูก ดังนั้นหน้าที่ของลูกที่มีต่อบิดามารดาที่นับถือศาสนาใดก็ตาม อิสลามเน้นอย่างยิ่งไม่ให้เนรคุณต่อบิดามารดาแต่บิดามารดาจะมากำหนดไม่ให้ลูกเชื่อและศรัทธาต่ออัลลอฮ์(สُبْحٰهُ)ไม่ได้ หน้าที่ของลูกนั้น คือการกระทำดีต่อบุพการีตลอดไปตั้งแต่ที่อัลลอฮ์(สُبْحٰهُ) ได้กำชับให้กระทำความดี ดังอายะฮ์อัลกุรอานความว่า **"...และจงคอยดูอยู่ดูแลปรนนิบัติท่านทั้งสอง (หมายถึงบิดามารดาที่ไม่ได้เป็นมุสลิมยามที่ทั้งสองมีชีวิต บนโลกนี้ให้ดี..."**(3:15)

ในสมัยท่านเราะฮ์ลุล (ศ็อลฯ) มีบิดามารดาของสาวกท่านเราะฮ์ลุล(ศ็อลฯ) หลายคนยังเป็นกาไฟร์ และทำการต่อสู้เพื่อขัดขวางอิสลามแต่พ่อแม่ที่เป็นมุสลิมในบริบทปัจจุบันมีเงื่อนไขที่แตกต่างจากสมัยเราะฮ์ลุล (ศ็อลฯ) กล่าวคือ บิดามารดาที่ไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นของลูก ก็ไม่ได้หมายถึงท่านเป็นมุนาฟิกที่เราสามารถฆ่าท่านได้ ดังนั้นกรอ้างข้อความข้างต้นจึงเป็นการกล่าวที่อ้างที่ผิด

ในสมัยท่านเราะฮ์ลุล (ศ็อลฯ) มีอายะฮ์ในคัมภีร์อัลกุรอานสุเราะฮ์อัลอันกะบูต ความว่า **"และเราได้สั่งแก่มวลมนุษย์ให้ทำดีต่อบิดามารดาของเขา และแม้เขาทั้งสองบังคับเคียดแค้นเจ้าเพื่อให้ตั้งภาคีต่อเขาในสิ่งที่เจ้าไม่มีความรู้ ก็จงอย่าปฏิบัติตามเขาทั้งสอง"** (29:8)

การรับเงินอุดหนุนจากรัฐและเงินเยียวยาครอบครัวผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

◇ การได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐถือว่าถูกต้องไม่ขัดกับหลักอิสลามเพราะถือว่าเป็นสิทธิ

อันชอบธรรมของรัฐที่ได้อุดหนุนให้แก่โรงเรียนอุสตาซ และข้าราชการ และบุคคลที่รับเงินอุดหนุนจากรัฐดังกล่าวก็ไม่ถือว่าเป็นศัตรูของอิสลาม

เงินที่ได้รับจากการจัดสรรเยียวยาจากรัฐที่ครอบครัวของผู้เสียชีวิตอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ถือเป็นมรดก

คำตอบและข้อเสนอแนะของอดีตข้าราชการมนตรี

(นายประเสริฐ มะหะหมัด)

เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม

12-15 มกราคม พ.ศ.2525

คำตอบและข้อเสนอแนะของอดีตรัฐมนตรี

(นายประเสริฐ มะหะหมัด)

เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม

12-15 มกราคม พ.ศ.2525

คำตอบและข้อเสนอแนะของอดีตรัฐมนตรี อันเป็นการแก้ไขปัญหาที่ ศอ.บต. รวบรวมขึ้นจากการที่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการรวบรวมปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ในพื้นที่ทั้ง 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยมอบหมายให้ คณะกรรมการที่มีอยู่ในจังหวัดนั้น ๆ ส่งเข้ามา เบื้องต้นรวบรวมได้ 35 ปัญหา แบ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของทางราชการ 23 ปัญหา และที่ไม่เกี่ยวข้องอีก 12 ปัญหา

ระหว่างวันที่ 12-15 มกราคม 2525 ศอ.บต. ได้เรียนเชิญจตุพรธรรมมนตรีเพื่อมาพบปะ เยี่ยมเยียนพี่น้องมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็ได้มีการตอบปัญหาข้อขัดแย้งไปแล้วบางส่วน ซึ่งจตุพรธรรมมนตรีเป็นผู้ตอบโดยมี "นายสวาสดิ์ สมาลัยศักดิ์" และ "นายวินัย สะมะฮุน" ร่วมคณะอยู่ด้วย ต่อมานายสวาสดิ์ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นจตุพรธรรมมนตรีจนถึงปัจจุบัน

ปัญหาทั้ง 23 ปัญหาที่น่าสนใจมีดังนี้

ปัญหาที่ 1

ในพิธีการต่าง ๆ ซึ่งประธานจะต้องจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยผู้ที่อยู่ในที่ประชุมจะต้องลุกขึ้นยืน ในขณะที่ประธานลุกขึ้นยืนไปจุดธูปเทียน ชาวพุทธจะต้องประนมมือ ส่วนมุสลิมจะต้องยืนตรง การยืนตรงเช่นนั้นจะขัดกับหลักศาสนาอิสลามหรือไม่

คำตอบของจตุพรธรรมมนตรี : การยืนขึ้นขณะประธานกำลังทำพิธีดังกล่าวขัดต่อหลักการศาสนาอิสลาม

ข้อเสนอแนะของจตุพรธรรมมนตรี : ควรให้มุสลิมนั่งอยู่กับที่ตามเดิม และถ้ายืนก็ควรยืนต้อนรับและให้เกียรติประธานเฉพาะขณะประธานเดินเข้าสู่ห้องประชุมเท่านั้น

แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม :

1. ให้พิธีกรแจ้งหรือชี้แจงในที่ประชุมทราบตามขั้นตอนการปฏิบัติของผู้ร่วมประชุม

ดังนี้

- 1.1ทุกคนยินดีต้อนรับให้เกียรติประธานในพิธี
 - 1.2ผู้ให้การต้อนรับเชิญประธานในพิธีนั่ง ณ ที่ซึ่งจัดไว้
 - 1.3ทุกคนนั่ง
 - 1.4ประธานในพิธีจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
 - 1.5ผู้นับถือศาสนาพุทธประนมมือ ผู้นับถือศาสนาอิสลามนั่งในท่าปกติ เมื่อประธานกราบพระพุทธรูป
- 2.ให้ทุกคนปฏิบัติตามคำชี้แจงของพิธีกร

ปัญหาที่ 2

การที่นักเรียน นักศึกษามุสลิมรำไหว้ครูโดยการกราบในวิชามวยไทย กระบี่กระบอง นาฏศิลป์ เป็นต้น ผิดหลักการศาสนาอิสลามหรือไม่ จะทำได้ในลักษณะใด

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : การกราบสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮ์(สُبْحٰนَهُ) จะกราบในวาระใดหรือเจตนาใดก็ตาม ถือว่าเป็นความผิดต่อบทบัญญัติศาสนาอิสลามทั้งนั้น

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี : สำหรับนักเรียน นักศึกษาที่เป็นมุสลิมควรสอนเนื้อหาสาระล้วน ๆ การกราบในพิธีดังกล่าวให้งดเว้นโดยเด็ดขาด และหากจะจัดพิธีไหว้ครูก็ให้ดูในข้อ 3

แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม : การสอนรำไหว้ครูให้งดเว้นท่ากราบหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของท่ากราบ ท่าต่อไปนี้ถือว่าเป็นท่ากราบหรือส่วนหนึ่งของท่ากราบ คือ

- 1.ท่ากราบที่เหมือนเบญจางคประดิษฐ์ ท่าสุญูด ฯลฯ
- 2.ท่ารุกษ คือ ท่าที่มีลักษณะศีรษะกับลำตัวขนานกับพื้น

ปัญหาที่ 3

ในพิธีไหว้ครู ถ้านักเรียน นักศึกษาไทยมุสลิมเข้าร่วมพิธีที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งไม่มี การกราบไหว้ แต่มีการนำดอกไม้รูปเทียนมามอบให้ครูอาจารย์ เพื่อแสดงความกตัญญูคุณ จะขัดกับหลักศาสนาอิสลามหรือไม่

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : การนำดอกไม้มอบให้แก่ครูในห้องเรียนไม่ผิดบทบัญญัติศาสนาอิสลาม การกราบผิดบทบัญญัติศาสนาอิสลาม การมอบรูปเทียน ถ้าประโยชน์ของรูปเทียนที่ครูรับไว้ นั้น นำไปเพื่อใช้งานอันไม่เกี่ยวกับการกราบไหว้บูชาหรือเกี่ยวกับพิธีศาสนาอื่นก็อนุโลมให้มอบได้ แต่ก็ไม่บังคับควรนัก เพราะโดยทั่วไปรูปเทียนถูกใช้ในการกราบไหว้บูชามากกว่าอย่างอื่น

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี : การจัดพิธีไหว้ครุมิใช่พิธีการของศาสนาอิสลาม นักเรียนมุสลิมต้องเว้นอย่างเด็ดขาด นอกจากนี้จะเปลี่ยนรูปแบบพิธีศาสนาพราหมณ์ พุทธ มาเป็นแบบศาสนาอิสลามและการมอบของที่ระลึกแก่ครู ก็ควรเหลือเพียงดอกไม้ ส่วนรูปเทียนควรตัดออกเสีย

ในวันไหว้ครุนักเรียนมุสลิมสมควรจัดพิธีกรรม ดังนี้ :

- 1.เชิญอิหม่าม และกรรมการมัสยิด และผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นผู้ดำเนินการขอพร
- 2.ครูให้โอวาท
- 3.ถ้าบุคคลในข้อที่ 1 มีความรู้พอ ก็ให้เป็นผู้ให้โอวาทในศาสนาอิสลาม เกี่ยวกับการเคารพครูบาอาจารย์

แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม : การจัดพิธีไหว้ครุในสถานศึกษาหรือหน่วยงาน หรือกลุ่มที่เกี่ยวข้องจัดพิธีการสำหรับนักเรียนนักศึกษาที่นับถือศาสนาพุทธ แต่สำหรับนักเรียนนักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลามให้แยกไปจัดเฉพาะกิจตามข้อเสนอแนะของท่านจุฬาราชมนตรี

อนึ่ง ถ้าหากสามารถจัดโดยให้ทุกคนร่วมฟังโอวาทของผู้บริหาร หรือครูอาวุโสก่อน แล้วแยกไปจัดกิจกรรมตามข้อเสนอแนะของท่านจุฬาราชมนตรีก็จะเป็นการดี

ปัญหาที่ 4

การเชิญผู้นำศาสนาอิสลามเข้าร่วมงานในพิธีควรกำหนดบทสวดให้แน่นอน ท่านคิดว่าควรใช้บทสวดใด

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : บทสวดของศาสนาอิสลามนั้นไม่มี มีแต่บทของพร ซึ่งศาสนาอิสลามไม่กำหนดไว้ตายตัว สุดแต่ผู้รู้ในท้องถิ่นจะนิยมปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี : ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้รัมุสลิมในท้องถิ่นนั้น ๆ และบทขอพรที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติกันอย่างกว้างขวางทั่วไป คือ

- 1.การอ่านอัลกุรอาน
- 2.การเศาะละวาต
- 3.การขอดออาฮ์

แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม : การเชิญผู้นำศาสนาอิสลามให้ไปร่วมพิธี ผู้เชิญควรบอกวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการปฏิบัติในส่วนผู้นำศาสนาและผู้ร่วมประชุมต้องปฏิบัติ ส่วนกำหนดเวลา การการใช้บทขอพรให้ผู้นำศาสนาเลือกได้ตามความเหมาะสม ตามที่ท่านจุฬาราชมนตรีได้เสนอแนะ

ปัญหาที่ 5

การชักชวนให้นักศึกษาไทยมุสลิมไปร่วมในพิธีและงานประเพณีต่าง ๆ ที่ขัดกับหลักการศาสนาอิสลาม เช่น วันสงกรานต์ วันลอยกระทง การแห่เทียนพรรษา เป็นต้น ย่อมเป็นสาเหตุให้เกิดการแตกแยก ควรหาทางป้องกันแก้ไขอย่างไร

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : วิธีป้องกันคือ งานอย่างนี้ไม่ต้องเชิญมุสลิมเข้าร่วม เพราะขัดต่อหลักการอิสลามอยู่แล้ว

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี – แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม : แนวทางปฏิบัติสำหรับข้อ 5 ท่านจุฬาราชมนตรีได้ตอบชัดเจนแล้ว ผู้บริหารของสถานศึกษาควรจะได้ประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจเรื่องนี้โดยชัดเจน

ปัญหาที่ 6

การที่หน่วยราชการได้ใช้พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน เพื่อให้ชาวไทยมุสลิม ที่เป็นคู่กรณีหรือพยานสาบานตัวจะขัดหลักศาสนาหรือไม่

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : การสาบานต่ออัลลอฮ์(สُبْحٰهُ) และการใช้อัลกุรอานถือไว้ขณะสาบาน ไม่ผิดบทบัญญัติศาสนาอิสลาม

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี – แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม : การสาบานต้องสาบานต่ออัลลอฮ์(สُبْحٰهُ) ตามคำตอบของจุฬาราชมนตรี ถ้าคู่กรณีต้องการใช้พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานถือไว้ขณะสาบาน ก็จะต้องปฏิบัติตามหลักการศาสนา

ปัญหาที่ 7

การร่วมพิธีในวันสำคัญของชาติ เช่น วันปียมหาราช มีการนำพวงมาลาแล้วมีการถวายบังคมพระบรมรูปทรงม้า หรือพระบรมฉายาลักษณ์ ถ้าชาวไทยมุสลิมทำความเคารพด้วยการยืนตรงหรือคำนับจะขัดกับหลักศาสนาหรือไม่ และควรปฏิบัติตนอย่างไร

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : การนำพวงมาลาไปถวายบังคมพระบรมรูปป็นนั้น ผิดบทบัญญัติศาสนาอิสลาม เพราะอิสลามห้ามเคารพบุชารูปปั้น ไม่ว่ารูปปั้นอะไรก็ตาม การยืนตรงต่อหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ไม่ผิดบทบัญญัติศาสนาอิสลาม เพราะไม่ใช่รูปปั้นนักวิชาการอิสลามให้ความเห็นว่า

1. รูปปั้นหรือสลัก หรือหลอมทุกชนิดเป็นสิ่งที่ต้องห้าม(หะรอม)
2. รูปภาพไม่เป็นสิ่งที่ต้องห้าม เมื่อรูปภาพไม่เป็นสิ่งที่ต้องห้าม การที่จะนำมาแขวนไว้ที่ไหนก็ไม่ต้องห้าม และการยืนตรงต่อหน้ารูปภาพ โดยมีได้เจตนาบูชาจึงไม่เป็นสิ่งที่ต้องห้าม

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี – แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม : การร่วมพิธีวันสำคัญแห่งชาติ เช่น วันปิยมหาราช ท่านจุฬาราชมนตรีได้ตอบไว้อย่างชัดเจน แต่ถ้าพิธีนั้น ๆ จำเป็นต้องรูปปั้นก็ขอให้แยกส่วนการจัดกิจกรรมโดยจัดให้มีเพียงพระบรมฉายาลักษณ์

ปัญหาที่ 8

การแต่งกายตามเครื่องแบบต่าง ๆ เพื่อความเหมาะสมตามสถานการณ์และสถานที่ เช่น การแต่งกายเครื่องแบบลูกเสือ เครื่องแต่งกายนักกีฬาที่จำเป็นต้องนุ่งกางเกงขาสั้น เป็นต้น ชัดกับหลักการศาสนาอิสลามหรือไม่ ควรปฏิบัติอย่างไร

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : การแต่งกายนุ่งกางเกงขาสั้นหากสั้นเหนือหัวเข่า ถือว่าผิดบทบัญญัติศาสนาอิสลาม

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี : ให้นุ่งกางเกงขาวาวพันหัวเข่า หรือสวมถุงเท้าให้สูงขึ้นมา

แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม : จากคำตอบและคำแนะนำของท่านจุฬาราชมนตรีให้ผู้บริหารอนุโลมให้ผู้นับถือศาสนาอิสลามแต่งกายตามหลักศาสนาได้

ปัญหาที่ 9

ความหมายของเนื้อเพลงสรรเสริญพระบารมี ว่าอย่างไร

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : ได้ตอบมาแล้วเมื่อปี 2525

ปัญหาที่ 10

การจัดฉลองพิธีวันคล้ายวันประสูติของพระบรมศาสดามุฮัมมัด(ศ็อลฯ) มีขอบเขตเพียงใด ควรพิจารณา

1.การแห่โดยเอาสภาพสตรีถือบายศรีมาร่วมขบวนแห่

2.การแต่งกายรถประกวดบางคันแต่งเป็นรูปสัตว์ เช่น รูปนก

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : ขอบเขตของงานเมาลิดกลาง คือ

1.อ่านอัลกุรอาน

2.อ่านประวัติทางศาสนา

3.อ่านบทขอพร (ดูอาฮ์)

- 4.อ่านบทซิกิร์ลลอฮ์
- 5.อ่านเศาะละวาต
- 6.เลี้ยงอาหารแก่ผู้เข้าร่วมพิธี

การแห่สภาพสตรีผิบบทบัญญัติศาสนาอิสลาม การแต่งรถประกวดไม่ผิด บทบัญญัติศาสนาอิสลาม ถ้าผู้แต่งไม่ยึดว่าเป็นส่วนหนึ่งของพิธีศาสนา โดยถือเป็นเพียงการ ประกวดตามขนบธรรมเนียมประเพณี และการแต่งรถเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ ผิบบทบัญญัติศาสนา อิสลาม

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี – แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม : แยกบทบาทใน หน้าที่ให้ชัดเจน

- 1.ทางราชการเป็นผู้สนับสนุนในส่วนที่กำหนดในขอบเขตที่ไม่ขัดกับหลักศาสนา
- 2.ส่วนอื่น ๆ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ร่วมกิจกรรมที่นับถือศาสนาอิสลาม
- 3.แจ้งหรือประกาศให้ชัดเจนว่า กิจกรรมส่วนใดเป็นส่วนในพิธีศาสนา กิจกรรมใดเป็น ส่วนที่ประกวดตามขนบธรรมเนียมประเพณี

ปัญหาที่ 11

ทำไมห้องที่มีชาวไทยมุสลิมเป็นจำนวนมาก โรงเรียนและสถานที่ราชการจึงไม่หยุดใน วันศุกร์และวันจันทร์ เพื่อเปิด โอกาสให้นักเรียนและข้าราชการไปละหมาดในวันศุกร์ได้

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : เพราะทางราชการมีคำสั่งไว้อย่างนั้นความจริงสมัยแรก ก็อนุโลมให้ห้องที่มุสลิมหยุดวันพฤหัสบดีและวันศุกร์ แต่ต่อมาก็เปลี่ยนมาเป็ยวันเสาร์และวัน อาทิตย์ไม่เกี่ยวข้องกับกับข้อห้ามในศาสนาอิสลาม

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี – แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม : คำตอบของท่าน จุฬาราชมนตรีชัดเจนว่า วันหยุดไม่เกี่ยวข้องกับศาสนา

ข้อสังเกต :

- 1.สถาบันการศึกษาควรจัดเวลาเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติศาสนกิจในวันศุกร์ และวันธรรมดา สำหรับข้าราชการครูนักเรียน นักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลาม
- 2.การจัดตารางการฝึกอบรมประชุมสัมมนาควรจะได้คำนึงถึงเวลาปฏิบัติศาสนกิจ

ปัญหาที่ 12

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ ฝ่ายศาสนาอิสลามกฎกระทรวงและระเบียบต่าง ๆ ไม่เหมาะสมกับปัจจุบัน ทางสำนักจุฬาราชมนตรีจะดำเนินการอย่างไร

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : กระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่งทำหน้าที่ร่าง "พระราชบัญญัติบริหารกิจการศาสนาอิสลาม" ขณะนี้กระทรวงมหาดไทยได้ส่งต้นร่างที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว มาให้คณะกรรมการอิสลามแห่งประเทศไทยพิจารณารายละเอียดอินชาอัลลอฮ์(สُبْحَانَ) ในเร็ววันนี้ กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจะพิจารณาเสร็จ และส่งกลับกระทรวงมหาดไทย เพื่อดำเนินการต่อไป

ปัญหาที่ 13

ให้พิจารณาปัญหาการนำสละมาของนักเรียนในห้องและโรงเรียน

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : ถ้าครูและนักเรียนทั้งหมดเป็นมุสลิมก็ควรให้มีการกล่าวสละ เพื่อฝึกวัฒนธรรมศาสนา แต่การจะใช้คำสวดสตีและการไหว้ ก็ไม่ขัดหลักการศาสนาอิสลาม ทั้งนี้หากกระทำต่อผู้ไม่ได้เป็นมุสลิมก็ต้องทำอย่างหลัง

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี – แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม : คำตอบของท่านจุฬาราชมนตรีชัดเจนแล้ว

ข้อสังเกต : สถานศึกษาสมควรให้มีการสอนและฝึกวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องทั้งสองแนวทาง โดยเชิญผู้นำทางศาสนาอิสลามแนะนำวิธีสละ

ปัญหาที่ 14

ให้พิจารณาหนังสือ "ศาสนาเปรียบเทียบ" ของเสถียร พันธรั้งสี ได้เขียนข้อความที่ขัดกับหลักศาสนาอิสลาม สมควรให้จุฬาราชมนตรีพิจารณาข้อความใดควรที่ตัดออกหรือไม่

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : สำนักจุฬาราชมนตรีจะแต่งตั้งกรรมการดำเนินการ และรวบรวมข้อมูลเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี : ศอ.บต.ควรจะมีจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการในเรื่องนี้ด้วย เพราะมีงบประมาณของทางราชการพร้อมมูล ส่วนสำนักจุฬาราชมนตรีนั้นไม่มีงบประมาณดำเนินการ อาจจะไม่ได้อะไรที่ควร

ปัญหาที่ 15

ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ว่า เมื่อนักเรียนเข้าแถวเชิญธงชาติแล้วให้มีการสวดมนต์ไหว้พระ ซึ่งเรื่องนี้ที่นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามไม่สามารถปฏิบัติได้ และตามระเบียบไม่ได้กำหนดหรือชี้แนะไว้ว่าให้นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามทำอย่างไร เรื่องนี้ควรได้เสนอแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับกระทรวงศึกษาธิการ

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : สำหรับนักเรียนมุสลิมควรทำดังต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนกล่าวบททวนรุกนอ์มาน รุกนอิสลาม
2. ให้นักเรียนอ่านดออาห์ เช่น "โอ้อัลลอฮ์(สُبْحَانَ) โปรดเชิญความรอบรู้แก่พวกเรา และโปรดกระจายคำสั่งแห่งความเมตตาของพระองค์แก่พวกเรา โอ้อพระผู้ทรงเมตตายิ่งกว่าผู้เมตตาทั้งปวง"
3. จบด้วยการเศาะละวาตแก่ท่านเราะสูล(ศ็อลฯ)

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี – แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม : ในขณะที่นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธสวดมนต์ ให้นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามยืนสำรอง หากจะมีการปฏิบัติพิธีทางศาสนาควรให้เลือกปฏิบัติตามข้อหนึ่งข้อใดที่ท่านจุฬาราชมนตรีให้ข้อเสนอแนะคือ ให้นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธสวดมนต์ นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามปฏิบัติตามคำตอบของท่านจุฬาราชมนตรี ส่วนจะให้นักเรียนนับถือศาสนาใดปฏิบัติก่อน-หลัง ให้พิจารณาตามจำนวนส่วนมากของนักเรียนโรงเรียนนั้น

ปัญหาที่ 16

คำว่า "เมือง" ที่เป็นอำเภอ มีสถานีตำรวจ เทศบาล ฯลฯ แล้วถือเป็นเมืองที่จะแยกมัสยิดไม่ได้ แต่มีมุสลิมกลุ่มหนึ่งตีความว่า "เมือง" ที่แยกมัสยิดไม่ได้นั้นจะต้องเป็นเมืองที่ถูกปกครองด้วยมุสลิมเท่านั้น แต่ถ้าเมืองที่ถูกปกครองโดยศาสนาอื่น ถือว่าไม่เป็นเมือง สามารถแยกมัสยิดได้ เช่น กรณี 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ถือว่าคนไทยพุทธปกครอง ใครขอทราบความจริงที่ถูกต้อง

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : ความเห็นเช่นนั้นไม่ถูกต้อง การสร้างมัสยิดเพื่อทำละหมาดวันศุกร์นั้นให้สร้างได้ทั้งสิ้นในพื้นที่ทุกลักษณะคือ

1. เมืองใหญ่ หมายถึง เมืองที่มีสถานที่ทำการทางราชการเช่น ศาล สถานีตำรวจ ที่ว่าการอำเภอ และมีแหล่งทำการค้าและธุรกิจต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง
2. เมืองเล็ก หมายถึง เมืองที่มีสิ่งดังกล่าวน้อยกว่าไม่ครบถ้วนเหมือนเมืองใหญ่
3. หมู่บ้าน หมายถึง หมู่บ้านที่ไม่มีที่ทำการต่าง ๆ และไม่มีแหล่งธุรกิจตามที่กล่าวมาแล้ว ส่วนการจัดสร้างเพิ่มเติมเพื่อละหมาดวันศุกร์ซ้อนขึ้นมาก็อีกนั้น หากมัสยิดเก่าคับแคบ ไม่จุละหมาดก็สามารถจะสร้างขึ้นมาได้

ปัญหาที่ 17

ปัญหาพวก "ตะวะฮ์" ซึ่งมีความหมายว่า การเผยแพร่ศาสนาจะพุดเกี่ยวกับหลักศาสนาทั่วไป พุดถึงบาปบุญทั้งโลกนี้และโลกหน้า ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือพวกตะวะฮ์พุดให้คนมุสลิมสามัคคีกัน แต่มีความหมายเท่ากับไม่ให้สามัคคีกับคนที่นับถือศาสนาอื่น ในบางครั้งบางพุดก็ถือรุนแรงไปถึงห้ามคนมุสลิมเข้าร้านคนไทยพุดท หรือต๋อบหรีกับคนไทยพุดท ใครขอทราบความจริงที่ถูกต้อง

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : ได้ค้นคว้าหลักการของ "ตะวะฮ์" แล้วไม่มีระบุให้แตกแยกสามัคคีกับคนต่างศาสนา หลักการตะวะฮ์ก็คือ หลักอิสลามนั่นเอง บางคนที่มีความคิดรุนแรงไปนั้นก็เป็นเรื่องของส่วนน้อยก็ค่อย ๆ ชี้แจงทำความเข้าใจ

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี : ควรเชิญหัวหน้ากลุ่มตะวะฮ์มาพบเพื่อซักซ้อมความเข้าใจกันบ่อย ๆ และทางราชการอำนวยความสะดวกแก่การจัดกิจกรรมตะวะฮ์อย่างจริงจัง เพราะเป็นผลดีต่อทางราชการโดยตรง

ปัญหาที่ 18

ปัญหาในพิธีมาปบนสถานกิจศพของคนไทยที่นับถือศาสนาพุดท ใครขอความเห็นว่ามีมุสลิมจะเข้าพิธีเผาศพได้หรือไม่ และจะเป็นการขัดกับศาสนาหรือไม่

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : การเข้าร่วมพิธีเผาศพ ผิดบทบัญญัติศาสนาอิสลาม การเข้าไปร่วมแสดงความเสียใจในงานและเยี่ยมเยียนครอบครัวของผู้ตายต่างศาสนา รวมทั้งการช่วยเหลือต่าง ๆ นั้น ไม่ผิดบทบัญญัติศาสนาอิสลาม

ปัญหาที่ 19

ปัญหาในพิธีสดดีลูกเสื่อ นักเรียนจะต้องนั่งคุกเข่าทำความเคารพพระบรมรูป รัชกาลที่ 6 ซึ่งทำนองดังกล่าวเหมือนกับทำนองละหมาด ใครขอทราบการประกอบพิธีของมุสลิมในทำนอง พิธีดังกล่าวจะขัดกับหลักศาสนาอิสลามหรือไม่

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : การทำความเคารพต่อรูปปั้นไม่ว่าจะโดยรูปแบบใด ๆ ก็ตาม ถือเป็นการขัดต่อบทบัญญัติศาสนาอิสลามทั้งสิ้น การกระทำดังกล่าวจึงผิดบทบัญญัติศาสนาอิสลามอย่างแน่นอน

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี – แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม : พิธีสดดีลูกเสื่อมีระเบียบกำหนดขั้นตอนไว้ชัดเจนแล้ว ซึ่งผู้นับถือศาสนาอิสลามไม่สามารถปฏิบัติได้ เว้นแต่กระทรวงศึกษาธิการได้แก้ไขระเบียบวิธีการปฏิบัติที่ขัดกับหลักศาสนา

ปัญหาที่ 20

ปัญหาเรื่องการไว้ทุกข์ หากมุสลิมไปร่วมในงานพิธีศพของชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ โดยการแต่งกายชุดดำจะเป็นการขัดแย้งด้วยหลักศาสนาอิสลามหรือไม่ ใครขอทราบข้อเท็จจริง และความเห็น

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : ในการแต่งกายไว้ทุกข์ด้วยชุดดำผิดบทบัญญัติศาสนาอิสลาม

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี : อิสลามกำหนดการไว้อาลัยแก่ผู้ตาย ซึ่งบังคับแก่สตรีเท่านั้น โดยการยกเว้นการแต่งกายที่จุดจุด ห้ามใส่เครื่องประดับและเครื่องหอมทุกชนิด การที่มุสลิมไปร่วมงานศพเพื่อนต่างศาสนาให้แต่งกายแบบธรรมดาทั่วไป อย่าแต่งชุดดำ

ปัญหาที่ 21

ปัญหาเรื่องการทำความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ การแสดงความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพิธีการต่าง ๆ จะขัดด้วยหลักการศาสนาอิสลามหรือไม่ ใครขอทราบข้อเท็จจริงและความคิดเห็น

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : การยืนตรงหน้าพระบรมฉายาลักษณ์เพื่อระลึกถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ไม่ขัดบทบัญญัติศาสนาอิสลาม การก้มศีรษะไม่ถึงขั้นรุกข คือ การกระหม่อมบังควร(มักรูฮ) การก้มศีรษะขั้นรุกข บางทีศนะว่าต้องห้าม(หะรอหม) บางทีศนะว่าไม่บังควรนัก(มักรูฮ)

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี – แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม : ให้ปฏิบัติตามคำตอบของท่านจุฬาราชมนตรี

ปัญหาที่ 22

กรณีคนที่มีได้เป็นมุสลิมเข้าไปในมัสยิด เช่น ข้าราชการหรือผู้ที่นับถือศาสนาพุทธเข้าไปในมัสยิด เพื่อพบปะและชี้แจงข้อราชการให้ประชาชนทราบนั้น บางคนก็เข้าไม่ได้เพราะต้องห้ามขอทราบที่ความจริงเป็นอย่างไร

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : มัสยิดทุกมัสยิด กรรมการมัสยิดเป็นผู้ดูแล อำนาจในการอนุญาตให้ใครเข้าไปภายในนั้นเป็นของผู้ดูแล ถ้าผู้ดูแลอนุญาตก็เข้าได้ ถ้าผู้ดูแลไม่อนุญาตก็เข้าไม่ได้

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี – แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม : คำตอบของท่านจุฬาราชมนตรีชัดเจนอยู่แล้ว

ข้อสังเกต : หากได้รับอนุญาตให้เข้ามัสยิดแล้วต้องปฏิบัติดังนี้ คือ ถอดรองเท้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่พูดไร้สาระ ไม่ส่งเสียงดัง ไม่ปรบมือ สำรวมกิริยามารยาท

ปัญหาที่ 23

มีครูสอนศาสนาอิสลามในโรงเรียนประชาบาล ได้สอนจริยธรรมแก่นักเรียนไทยมุสลิม โดยบอกว่า เมื่อนักเรียนพบกัน ไม่ว่าจะที่ใดก็ตาม ควรจะให้สละมหรือจับมือกัน แต่ครูไทย พุทธบางคนไม่เข้าใจกลับไปพูดว่าครูสอนศาสนาได้บิดเบือนเด็กและได้ก่อให้เกิดเด็กไทยต้องละทิ้งวัฒนธรรมไทย ซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้งกัน

คำตอบของจุฬาราชมนตรี : เป็นความเข้าใจผิดของครูที่นับถือศาสนาพุทธเอง ซึ่งเข้าใจเช่นนั้นเป็นเหตุให้เกิดกรณีพิพาทขึ้นระหว่างศาสนาเป็นผลร้ายที่ต้องขจัดโดยเร็ว

ข้อเสนอแนะของจุฬาราชมนตรี : ควรแนะนำทุกคนให้เข้าใจถึงสิทธิหน้าที่ของผู้นับถือศาสนา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญซึ่งให้สิทธิเสรีภาพแก่คนไทยทุกคนในการนับถือและปฏิบัติศาสนาไม่ว่าศาสนาอะไรก็ตาม ผู้ที่ขัดขวาง มิให้ผู้อื่นนับถือและปฏิบัติศาสนาจึงเป็นผู้ทำผิดบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญโดยตรง

อนึ่งคำว่า "วัฒนธรรมไทย" ไม่ควรจำกัดแต่วัฒนธรรมที่รู้จักและใช้กับเฉพาะในสังคมที่นับถือศาสนาพุทธเท่านั้น หากต้องหมายรวมไปถึงวัฒนธรรมที่รู้จักและใช้ในสังคมมุสลิมด้วย ทั้งนี้เพราะมุสลิมได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในสังคมไทยมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และคำว่า "คนไทย" ตามความหมายของรัฐธรรมนูญก็ไม่ถูกกำหนดขึ้นโดยเงื่อนไขทางศาสนา ทางภาษา ทางวัฒนธรรมอื่น ๆ ตลอดจนเงื่อนไขที่แตกต่างกันทางสังคม

การที่มุสลิมปฏิบัติตามวัฒนธรรมอิสลาม จึงไม่ถือว่าเป็นการทำลายวัฒนธรรมแต่ประการใด ๆ ตรงกันข้ามกลับส่งเสริมให้วัฒนธรรมไทยมีลักษณะเด่นที่คนต่างชาติได้ไว้วางใจยิ่งขึ้น ด้วยซ้ำว่าวัฒนธรรมส่วนหนึ่งของไทยก็คือ รับวัฒนธรรมทางศาสนาทุกศาสนาสมกับที่มีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ ให้สิทธิเสรีภาพในการนับถือและปฏิบัติ

เมื่อศาสนาอิสลามได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย และคนนับถือศาสนาอิสลามเป็นไทยทั้งทางนิตินัยและพฤตินัยอย่างที่เป็นอยู่ การยอมรับวัฒนธรรมทางอิสลามเข้ามาเป็นวัฒนธรรมไทยที่ถูกต้อง

ดังนั้นในสังคมมุสลิม รัฐจึงต้องส่งเสริมให้ใช้วัฒนธรรมอิสลามอย่างเต็มที่ เพื่อปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ดังได้กล่าวมาแล้วในบทนำ

หากรัฐหรือคนของรัฐพยายามตัดหรือลดหรือกีดกันมิให้คนนับถือศาสนาอิสลามปฏิบัติวัฒนธรรมอิสลาม แน่นอนรัฐและคนของรัฐนั้นแหละกระทำผิดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มิใช่มุสลิมหรือคนที่กระทำผิดรัฐธรรมนูญ

**ข้อตกลงเบื้องต้นการสะกดคำยืมจากอาหรับและ
คำยืมจากภาษามลายูด้วยอักษรไทย ดังนี้**

ج แทนด้วย ญ, _จ ญ

ح แทนด้วย ฮ, _ฮ

ح แทนด้วย ห, _ห

س แทนด้วย ส, _ส

ش แทนด้วย ช, _ช

ص แทนด้วย ศ, _ศ

ث แทนด้วย ษ, _ษ

خ แทนด้วย ค, _ค

غ แทนด้วย ข, _ข

ز แทนด้วย ษ, _ษ

ขอขอบคุณมาก ๆ